

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
« ___ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача ступеня бакалавра **менеджменту соціокультурної діяльності**
Зубріліної Поліни Олексіївни

за темою:

«Розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького
заходу для дітей молодшого шкільного віку»

(галузі знань **02 Культура і мистецтво**
спеціальність **028 Менеджмент соціокультурної діяльності**)

Науковий керівник
кандидат педагогічних наук, доцент
старший викладач кафедри ППСТ
_____ Повалій Тетяна Леонідівна
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)
« ___ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
кандидат філософських наук, доцент
_____ Світайло Ніна Дмитрівна
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)
« ___ » _____ 20__ р.

Підсумкова оцінка:
Національна шкала _____
Кількість балів ECTS _____

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи здобувача ступеня бакалавра менеджменту соціокультурної діяльності Зубріліної П. О. на тему: «Розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку».

Ключові слова: постановчий план, культурно-мистецький захід, режисерський аналіз, режисерський задум, режисерська документація.

Метою кваліфікаційної роботи є висвітлення теоретичних складових дослідження та розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

У відповідності з метою дослідження, визначені його **завдання**:

1. Розкрити стан наукових досліджень щодо розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу.

2. Розглянути основні складові режисерського постановчого плану та специфіку культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку.

3. Здійснити режисерський аналіз сценарію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

4. Описати режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

5. Підготувати режисерську документацію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Об'єктом кваліфікаційного дослідження є процес підготовки культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Предметом кваліфікаційного дослідження є теоретичні та практичні складові розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Методи дослідження: теоретичні – аналіз, синтез, систематизація, узагальнення; емпіричні – наукове спостереження та системно-структурний.

Матеріали кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати науковими дослідниками, викладачами, педагогами організаторами,

менеджерами соціокультурної діяльності та фахівцями КУ Сумська спеціалізована школа I ступеня № 30 «Унікум» Сумської міської ради під час планування та підготовки культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Досягнення мети і вирішення завдань дослідження відображені у змісті роботи, який складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (25 найменувань) та 11 додатків. Загальний обсяг роботи становить 65 сторінок (основний текст – 43 сторінки).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ КУЛЬТУРНО- МИСТЕЦЬКОГО ЗАХОДУ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	8
1.1. Стан наукових досліджень щодо розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу.....	8
1.2. Основні складові режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу	11
1.3. Специфіка культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку.....	19
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ КУЛЬТУРНО- МИСТЕЦЬКОГО ЗАХОДУ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	28
2.1. Режисерський аналіз сценарію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку	28
2.2. Режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.....	32
2.3. Режисерська документація культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку	35
Висновки до розділу 2.....	39
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44
ДОДАТКИ.....	46

ВСТУП

Сьогодні, режисерський постановчий план є одним із основних документів у процесі створення культурно-мистецького масового заходу. План охоплює роботу режисера зі сценографом, композитором, костюмером, гримерниками, художником по світу, художником по звуку. У його основу покладено роботу над необхідними матеріалами та його розбір на дрібніші деталі, керівництво до дії усім учасникам заходу, перелік завдань для творчих груп, які приймають участь на всіх етапах підготовки майбутнього заходу. Також у режисерському постановчому плані, на основі якого вимальовується остаточний сценарій заходу, режисер передбачає та враховує усі компоненти драматургічної побудови масового видовища. Це, так би мовити, ретельна диспозиція перед втіленням задуму, де кожна його окрема ланка пронизується загальною структурою та взаємодіє з іншими елементами, як у спрацьованому механізмі.

Зауважимо, що важливу роль у вдалому проведенні будь-якого культурно-мистецького заходу, особливо для дітей молодшого шкільного віку, має грамотно розроблений режисерський постановчий план, за допомогою якого може успішно здійснюватися комунікація між режисером та акторами (героями, ведучими), між виконавцями та аудиторією. Від того, наскільки цікаво, яскраво і змістовно він побудований залежить його успіх і оригінальність.

Загальновідомо, що не можна дати режисеру рецепти, що гарантують високий результат, так як це залежить не тільки від ступеня його майстерності та творчої натури, але й від авторської сміливості, дотепності, творчих пустощів. Знання хоча б основ режисерської майстерності та прагнення до створення «технологічно» грамотного режисерського постановчого плану так само необхідно. Саме тому, чим детальніше режисер розробить постановчий план майбутнього культурно-мистецького заходу, тим легше буде йому працювати з акторами, художником, композитором та іншими учасниками видовища. Утім навіть сумлінно розроблений постановчий план є лише чернеткою, оскільки у процесі роботи над культурно-мистецьким заходом він завжди доповнюється та удосконалюється аж до моменту проведення.

Питання розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу у різних його аспектах досліджувались вітчизняними й зарубіжними науковцями. Зокрема, варті уваги роботи таких авторів як: В. Андрейчук, А. Рубб, І. Шароєв та ін. Сценарно-режисерські основи соціокультурної діяльності плідно вивчали такі дослідники як М. Сулімов, Л. Черкашенінов, О. Чупріна, І. Малочевська та ін.

Проте, аналіз джерел із проблеми дослідження довів, що питання стосовно розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку висвітлювались не у повному обсязі. Тож, дана проблема обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – висвітлити теоретичні складові дослідження та розробити режисерський постановчий план культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Розкрити стан наукових досліджень щодо розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу.
2. Розглянути основні складові режисерського постановчого плану та специфіку культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку.
3. Здійснити режисерський аналіз сценарію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.
4. Описати режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.
5. Підготувати режисерську документацію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Об'єкт дослідження – процес підготовки культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні складові розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Методи наукового дослідження. Для реалізації поставлених завдань та

досягнення мети використано комплекс методів: *теоретичних* – аналіз, синтез, систематизація, узагальнення, які дозволили впорядкувати наукову та методичну літературу з метою дослідження специфіки розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу; *емпіричних* – наукове спостереження за організацією культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку, системно-структурний – для розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що в ньому виявлені, запропоновані та ретельно розписані основні розділи режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу «Ми козачата». Одержані теоретичні та практичні висновки повністю готові для використання фахівцями КУ Сумська спеціалізована школа I ступеня № 30 «Унікум» Сумської міської ради під час планування та підготовки культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Отриманий теоретичний доробок може слугувати підґрунтям для подальших теоретичних та прикладних досліджень. Результати дослідження також можуть бути використані науковими дослідниками, викладачами, педагогами організаторами та менеджерами соціокультурної діяльності.

Організація практичної частини дослідження. Робота проводилась в онлайн режимі на базі КУ Сумська спеціалізована школа I ступеня № 30 «Унікум» Сумської міської ради.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження обговорювались під час презентації роботи на кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Досягнення мети і вирішення завдань дослідження відображені у змісті роботи, який складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (25 найменувань) та 11 додатків. Загальний обсяг роботи становить 65 сторінок (основний текст – 43 сторінки).

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ЗАХОДУ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Стан наукових досліджень щодо розроблення режисерського постановочного плану культурно-мистецького заходу

Важливу роль в успішному проведенні будь-якого культурно-мистецького заходу, особливо для дітей молодшого шкільного віку, має досконально побудований режисерський постановочний план. Від того, наскільки цікаво, яскраво і змістовно він побудований залежить успіх і оригінальність усього заходу. Особливо це важливо в освітніх установах – школах, центрах розвитку, закладах культури тощо.

На перший погляд, що таке режисерсько-постановчий план і як організувати культурно-мистецькі заходи, відомо всім. І якщо у організатора працює фантазія та розвинене образне мислення, то може здатися, що нічого складного в цьому немає. Дехто вважає, що достатньо «назбирати» виграшні шматки з різних готових планів, послідовно скомпонувати їх – і режисерсько-постановочний план готовий. Однак при читанні такого плану (вже не кажучи про його втіленні) стає ясно, що розділи при монтажі в такому плані притягуються один до одного «за вуха», не витримується характер. Саме тому, варто спочатку ознайомитися із структурою написання режисерських поставчих планів та їх методичною складовою.

Окреслюючи теоретичні складові дослідження оперуємо поняттями «режисерський постановочний план» та «культурно-мистецький захід». Проаналізуємо наукові дослідження щодо визначення цих понять.

Передовсім, звернемося до визначення поняття «режисерський постановочний план». Більшість дослідників збігаються в думці, що режисерський постановочний план є проміжним періодом між задумом і написанням сценарію, певним документом який є помічником режисера в здійсненні своєї задумки.

Спочатку виникає задум, після чого народжується сценарій. У свою чергу, дослідники *В. Богатирьов та Г. Борейко (2015)* під постановчим планом розуміють створений режисером за певним драматичним твором проєкт майбутнього заходу, фіксацію задуму та його оформлення в конкретній послідовності. При цьому дослідники наголошує на тому, що постановчий план розробляється з метою допомоги режисерові у впорядкуванні та систематизації своєї творчої роботи над видовищем під час розробки задуму та здійсненні його постановки (Богатирьов & Борейко, 2015).

Дослідник *І. Туманов* справедливо зауважує, що розробка та реалізація режисером постановчого плану тематичного театралізованого вечора як художньої форми знаходять відображення глибоко осмислені (сценаристом, режисером, виконавцем) реальні факти чи явища соціального та приватного життя людини та суспільства. Він стверджує, що робота над постановчим планом є певним рухом режисера у відборі фактів, подій, виразних засобів, визначенні логіки майбутнього заходу, де чітко прописано як загальні складові – тема, ідея, зміст, форма, так і окремі структурні складові – композиція, жанр, дійові особи, виразні засоби тощо (Плотніков & Плотнікова, 2018, с. 170).

Дослідниця *І. Малочевська (2003)* розглядає режисерський постановчий план як невід'ємну частину, без якої не може обійтися жоден режисер. Він повністю розкриває його задум, дає можливість попрацювати над запропонованим йому матеріалом, розібрати його до найдрібніших деталей. За допомогою постановчого плану режисер спілкується з майбутніми акторами, він розбирає з ними роль, заздалегідь описану і розібрану режисером на папері.

Далі варто розглянути поняття «культурно-мистецький захід», оскільки воно нерозривно пов'язаний з темою нашого дослідження. Так, група науковців *О. Чуприна та Е. Максимчик (2013)* вважають, що поняття «культурно-мистецький захід» слід розглядати як заздалегідь спланований захід, який проводиться відповідно до чинного законодавства та носить характер свята; у ньому визначено місце, час проведення та кількість учасників. Більшість науковців поняття «культурно-мистецький захід» визначають як багатожанрові

видовища, в яких поєднуються майстерність величезного числа професійних і самодіяльних артистів і колективів: солістів-співаків і хорів, колективів балету та народного танцю, артистів цирку та музикантів тощо (Студопедия, 2013).

Таким чином, культурно-мистецький захід повинен «занурити» учасників (зокрема дітей молодшого шкільного віку) у дійство що відбувається, тому режисерські постановчі плани для такої аудиторії варто писати попередньо консультуючись з психологами, щоб отримати не тільки максимальний ефект проникнення самим заходом, але й максимальну віддачу. У комплекті правильний, продуманий, яскравий постановчий план і професійна команда організаторів залишають незабутні враження від відпочинку та допомагають максимально об'єднати всіх учасників у єдиний і сильний механізм.

Поділяючи переконання театрального режисера *М. Сулімова* (1992), вважаємо, що на етапі формування ідеї та концепції власного культурно-мистецького заходу, з чого й починається розробка постановчого плану, режисер повинен бути на сторожі своєї чуттєвої природи, довіритися інтуїтивному сприйняттю дійсності, налаштуватися на її хвилю. Тільки тоді, можливо, він зуміє згодом запалити в потрібному напрямку уяву і виконавців, і сценографа, і композитора, заразивши їх власним натхненням. Режисер підбирає літературний, іконографічний матеріал, розвиває спостережливість, інтерес до навколишнього життя, вчиться використовувати накопичений досвід, переробляти в залежності від задуму те чи інше інсценування. Саме на цьому етапі розпочинається робота над розробкою режисерського постановчого плану.

Варто зазначити, що розробка постановчого плану культурно-мистецького заходу починається з творчого задуму, в якому в образній художній формі висвітлюються глибоко осмислені режисером окремі факти. Відомий вчений і режисер *І. Шароєв* (2001) вкладає в поняття «задум» генеральну тему, а *Л. Черкашенінов* (2002), розмірковуючи про «задум», пов'язує його із найтоншим видом людської діяльності – творчим процесом. Однак ці визначення не дають повного уявлення про задум культурно-мистецького заходу, який вбирає в себе і творчий процес, включаючи розробку теми, і ідею як основну

думку, і реалізацію її в конкретних художніх формах. Таким чином, задум виступає опорною точкою у підготовці культурно-мистецького заходу, що включає в себе розробку ідеї й елементів творчого процесу її втілення, що й відзеркалюється в режисерському постановчому плані.

У цілому ж, характер режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу передбачає, що автор виступає не тільки в якості режисера-постановника, а й сценариста майбутнього заходу. Вирішуючи задачу залучення учасників в процес спілкування, режисер вже на етапі роботи над задумом внутрішнім поглядом бачить реакцію глядачів на програму в цілому й окремі її епізоди або номери, тим самим програмує реакцію глядачів. Шляхом використання спеціальних прийомів, які активізують участь глядачів у заході, він моделює подальший розвиток дій в сценарії. А якщо в структуру режисерського постановчого плану увійшли комплекси різноманітних культурно-мистецьких програм – хід, театралізована вистава, зустрічі, ярмарки, ігрища, кінопокази, конкурсні змагання, то усе їх різноманіття передбачає точний розрахунок. Режисер-постановник вже на рівні задуму ставить учасників в умови активної духовної діяльності, максимального самовираження, розширення меж і можливостей для спілкування (Андрейчук, 2008).

Таким чином, розроблення режисерського постановчого плану є необхідним етапом у процесі роботи над культурно-мистецьким заходом. Він допомагає постановнику діяти згідно з конкретним сценарієм, здійснювати свої дії поетапно. Культурно-мистецький захід, організований та проведений за своєчасно гарно продуманим постановчим планом, справляє враження ясного і завершеного цілого, який містить в собі елемент конструкції, побудови, обумовлюючи тим самим композиційну структуру.

1.2. Основні складові режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу

Відзначаючи відмінні риси режисерського постановчого плану, науковець *В. Гагін* (1983) зазначає, що постановчий план як літературно-сценічна форма

має власну специфіку. По-перше, його характеризує описовість. Для постановочного плану культурно-мистецького заходу принципове значення має авторська ремарка, тобто численні пояснення і уточнення, якими режисер і випереджає, і супроводжує розвиток дії. По-друге, можна говорити про своєрідності та відносну самостійність постановочного плану як літературно-сценічної форми. Відносна самостійність проявляється в тому, що поряд з оригінальними, в плані широко використовуються і компілятивні фрагменти, але неодмінно підібрані, змонтовані та драматургічно збудовані автором. При цьому компіляція не втрачає свого авторства (про що свідчить обов'язкова виноска в тексті постановочного плану) (с. 37-38). Усе це повною мірою може бути віднесено до режисерсько-постановчого плану будь-якого культурно-мистецького заходу.

Встановлено, що підготовка культурно-мистецького заходу (зокрема для дітей молодшого шкільного віку) включає певні етапи: розроблення режисерського постановочного плану та режисерську організацію матеріалу. Зупинимось детальніше на першому етапі підготовки культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку – розроблення режисерського постановочного плану.

Зауважимо, що режисерський постановчий план має свою структуру. Зокрема, він складається з наступних основних розділів: режисерського аналізу сценарію; режисерського задуму та режисерської документації (див. рис. 1.1). Розглянемо кожен із розділів більш детально.

Режисерський аналіз є досить складним творчим процесом осмислення драматургічного матеріалу та розбору його на основні елементи. Так, режисерський аналіз сценарію включає наступні пункти (Крипчук, 2007, с. 4-11):

– обґрунтування вибору теми (чітке визначення основної проблеми, яка турбує режисера, в чому її актуальність; наскільки яскраві і життєво-правдиві образи, створені в сценарії; наскільки виразно зображається середовище, в якому проходить дія; в чому виховне значення сценарію, його відповідність запитам глядача);

– «прив'язка» сценарію (прив'язка буває трьох видів: вікова, професійна і географічна. Процес «прив'язування» сценарного матеріалу до конкретної глядацької аудиторії відбувається за допомогою тематичного підбору потрібних фактів, документів, елементів художнього оформлення, концертних номерів, уривків з прозових та віршованих творів, коментарів тощо);

– літературний і документальний матеріал сценарію (слід дбайливо підбирати літературний, документальний, іконографічний, фольклорний матеріал; відібравши, слід проаналізувати з погляду культурної цінності і відповідності темі та ідеї заходу; слід вказати, яким чином шикувалася драматургічна структура (оригінальним способом або методом компіляції));

– тема (ряд життєвих явищ, фактів, характерів, проблем, відібраних і зображених режисером в сценарії);

– ідея (основна думка твору, яка виникає за задумом режисера або об'єктивна за матеріалом сценарію);

– головний конфлікт (зіткнення протилежних сил, подолання труднощів, перешкод, відкриття нового, невідомого);

– головні епізоди сценарію (поділ усього сценарію на епізоди. Усі епізоди повинні мати в своїй структурі подію: вихідну подію, початкову подію, головну подію, обов'язкову подію);

– композиційна побудова (складові частини композиції: пролог, експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, фінал, епілог);

– сценарний хід (єдиний прийом ведення сценарію, стрижень, що сполучає всі епізоди, захоплюючий хід, який допоможе утримати інтерес глядачів до кінця заходу. Основні типи сценарного ходу: тематичний, дієвий, речовий);

– жанр (рід драматургічного твору, відзначений конкретними стильовими знаками, часто почерком режисера);

– характеристика основних дійових осіб (визначення місця основних дійових осіб у заході, їх відношення до наскрізної дії та надзавдання дійства,

опис внутрішньої та зовнішньої характеристики провідних дійових осіб, визначення їх темпо-ритму та зовнішнього вигляду).

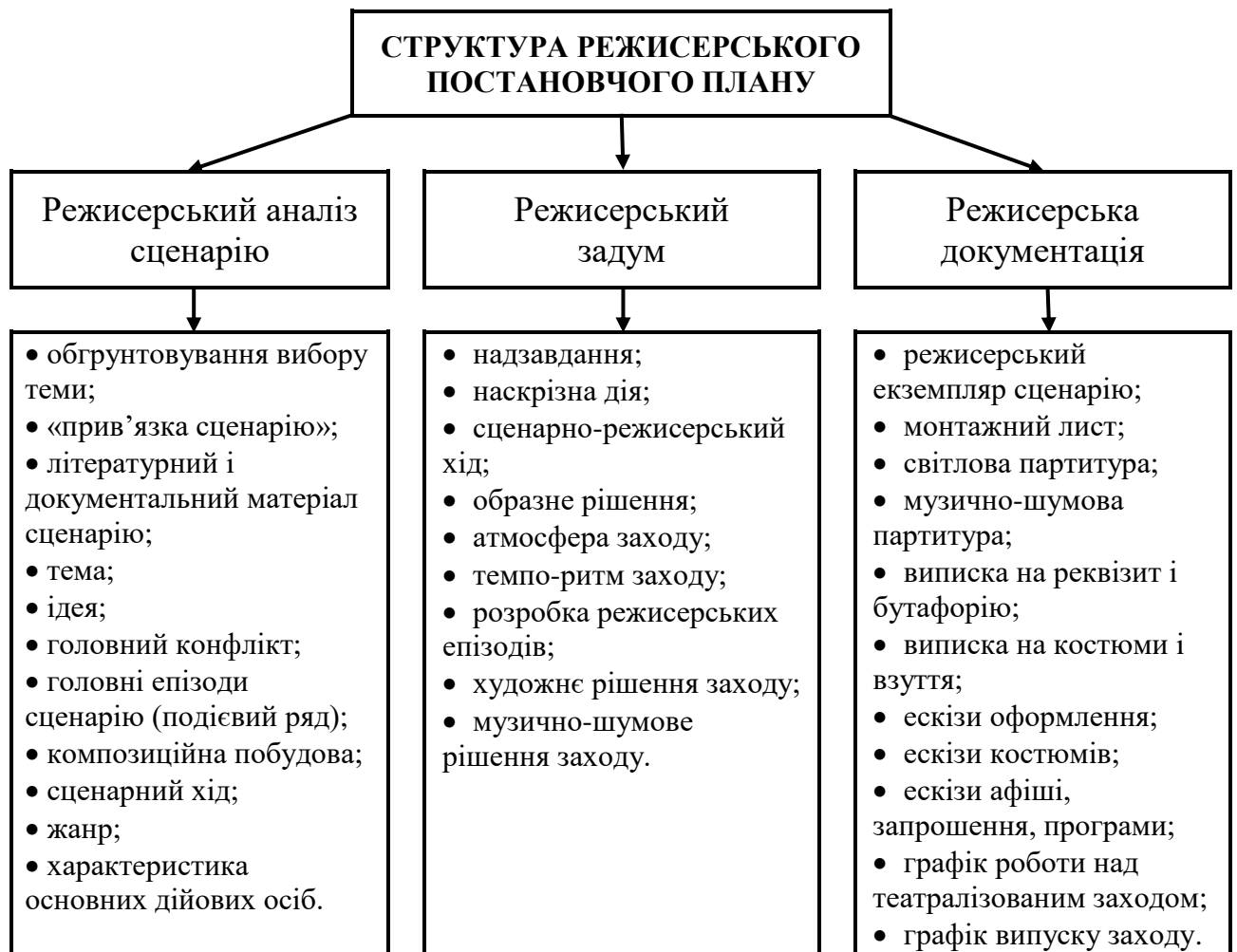

Рис. 1.1. Структура режисерського постановчого плану

Далі перейдемо до розкриття другого розділу режисерського постановчого плану – режисерського задуму. Так, режисерський задум є: оформленням в уяві режисера конкретно-образного бачення драматургічного матеріалу, втіленого в сценічну форму; сценічним образом вистави; точкою зору художника на дійсність, відображену в сценарії драматургом (Ефімов, 1987, с. 79). У свою чергу, режисерський задум має власні складові частини, а саме (Крипчук, 2007, с. 11-18):

– надзавдання (запис того, чому режисер сьогодні хоче поставити саме даний драматургічний матеріал, ради чого він буде це робити, які думки, емоції хоче викликати у глядача);

– наскрізну дію (центральна лінія поведінки героя (групи) в сценарній драматургії, лінія їх драматургічного розвитку, що визначається ідеєю та задумом сценариста);

– сценарно-режисерський хід (види сценарно-режисерських ходів: ведучі, символічні предмети, традиції, музика, запитально-відповідальний хід);

– образне рішення (емоційне відчуття, розуміння дієвого пластично-просторового й тонального рішення заходу);

– атмосферу заходу (звукове і зримо оточення, в якому і розвертається подія. Варто визначити основні засоби, якими режисер створюватиме сценічну атмосферу, що це дасть для заходу і як це вплине на глядача);

– темпо-ритм заходу (темп є швидкістю розвитку сценічної дії в заході, боротьби, конфлікту; ритм є співвідношенням тривалості періодів інтенсивного розвитку конфлікту з періодами його спаду);

– розробку режисерських епізодів (основні моменти розробки, які режисер має виконати: назва режисерського епізоду; задачі дійових осіб; події у епізодах; атмосфера епізоду; темпоритм епізоду; схема щодо мізансценування);

– художнє рішення заходу (опис сценічного простору, на якому проходить дійство, а також усіх технічних засобів, за допомогою яких розв'язуватимуться технічні просторові завдання заходу);

– музично-шумове рішення заходу (виклад музичного оформлення, тих музичних творів, які використовуватимуться при постановці даного дійства, а також опис принципів виконання цих творів (фонограма, виконавці, творчі колективи)).

Наступна логіка нашого дослідження потребує висвітлення структурних компонентів та їх особливостей третього розділу режисерського постановчого плану, а саме режисерської документації. Зазначимо, що режисерська документація є обґрунтуванням режисерського задуму, зафіксованим на папері. До неї належать (Крипчук, 2007, с. 19-24):

– режисерський екземпляр сценарію;

- монтажний лист (карта режисера, на якій накреслений весь майбутній захід і розписані основні його деталі);

- світлова партитура (використовується у роботі освітлювача);

- музично-шумова партитура (використовується у роботі звукооператором);

- виписка на реквізит і бутафорію (робиться для тих, хто буде виконувати підбір та виготовлення сценічних елементів, а також для відповідальних за реквізит та бутафорію під час проведення заходу);

- виписка на костюми і взуття (робиться для замовлення на придбання (виготовлення) костюмів. Як правило, до виписки прикладаються ескізи в кольорі з описом тканини);

- ескізи оформлення;

- ескізи костюмів;

- ескізи афіші, запрошення, програми;

- графік роботи над театралізованим заходом (повинен мати стислий план як організаційної так і творчої роботи всього колективу над сценічним втіленням масового заходу);

- графік випуску заходу (складається для того, щоб грамотно та професійно проходив завершальний період роботи над постановкою заходу. Головна його мета підготувати дійство для показу глядачеві чи участі вихованців).

Окрім цього, один із розділів режисерського постановчого плану, а саме режисерський аналіз сценарію, на етапі будування сценарію складається з епізодів, блоків, частин. Так, головною структурною одиницею сценарію є «епізод». Епізод – драматургічна мікроструктура, що має зав'язку конфлікту, його розвиток і завершення. Кожен епізод у свою чергу має свою власну структуру: початок, середину, кінець. Причому, найбільшою за обсягом частиною епізоду є його середина, яка визначає його основний зміст (Семёнов, 2014, с. 78).

Крім цього, в практиці зустрічаються дрібніші структурні одиниці – епізод-місток, епізод-перехід, епізод-штрих, смислова одиниця епізоду. Епізод-місток – текстовий, пісенний, танцювальний «шматок», виступ члена журі. Епізод-штрих – структурна одиниця, яка служить для додаткового розкриття характеру героя сценарію, для заповнення паузи тощо. Смислова одиниця епізоду – складається з пісні, вірша, танця, кінокадра, демонстрації реліквії, слова Ведучого або реального героя тощо. З таких смислових одиниць може складатися цілий епізод (Семёнов, 2014, с. 78).

Епізоди можуть монтуватися в блоки – більші, також закінчені по композиції та змісту, структурні одиниці. Але найчастіше поняття «блок» використовується в програмах самих різних культурно-мистецьких заходах: тематичних, збірних, театралізованих (блок українських пісень, блок сучасних танців, блок рухливих ігор тощо). Кілька блоків, що містять епізоди, об'єднуються в частину – велику закінчену структурну одиницю сценарію, має свою завершену композицію (Семёнов, 2014, с. 79).

Відомо, що сценарій також складається з монологів і діалогів, ремарок та описів. Уточнимо, що таке монологи та діалоги в сценарії. Монолог – мова конференсьє, ведучого та ін., звернена до учасників заходу та до глядачів. Існують вступні та заключні монологи в сценарії. Діалог – форма усного мовлення, розмова двох або кількох персонажів театралізованого дійства; бесіда, інтерв'ю ведучого з героями культурно-мистецького заходу, з глядачами.

Перейдемо до більш детального розгляду ремарки та опису в сценарії. Ремарка – опис передбачуваної поведінки учасників (у нашому випадку дітей молодшого шкільного віку) культурно-мистецького заходу, умов проведення ігор, конкурсів тощо. Така ремарка є досить детальною та розгорнутою. Усі ремарки виділяються в тексті сценарію графічно, розташовуються в середині рядка. Коротка ремарка, що знаходиться всередині прямої мови, зазначається в дужках. Опис – виклад необхідних відомостей про місце і час проведення майбутнього культурно-мистецького заходу, його оформлення, розстановка звуко-технічної та освітлювальної апаратури, місце розташування груп

виконавців, спеціальної техніки тощо. Але найчастіше в практиці користуються тільки ремарками (Семёнов, 2014, с. 79).

Отже, виникає питання, як же записується зміст плану, іншими словами, яка форма запису плану? Ось що пише з цього приводу *В. Гагін* (1983): «Виділимо умовно кілька блоків» (с. 36):

1. «Від автора».
2. Опис дії до початку видовищної частини заходу.
3. Розвиток сценічної дії (видовищна частина вечора).
4. Розкриття дії після закінчення видовищної частини.

Розглянемо кожен із зазначених блоків детальніше. Так, перший блок – «від автора» (або «від авторів») – має надзвичайно важливе значення. Тут необхідно визначити тему режисерського постановчого плану, виявити мету культурно-мистецького заходу, що проводиться, описати його структуру, характер використовуваних виражальних засобів (Гагін, 1983, с. 36).

Другий сценарний блок – докладний опис послідовності й особливостей розвитку дії в фойє та кімнатах приміщення. Ця частина плану є своєрідною увертюрою, камертоном. Від того, наскільки вона продумана та насичена, багато в чому залежить співучасть глядача в дії. Як правило, це зустріч глядачів і гостей, демонстрації кіно, відео-фрагментів, «жива» музика, виставки, стенди тощо.

Третій сценарний блок – розвиток сценічної дії безпосередньо в залі для глядачів. Тут режисеру необхідно дати приблизні тези виступів офіційних гостей, які звертаються до присутніх з привітаннями, розповідями, промовами тощо; підібрати тексти монологів, діалогів, віршованих та прозових фрагментів; описати характер і час використання музики, світла, шумів тощо. У цьому блоці можуть бути позначені теми виступів реальних героїв культурно-мистецького заходу, включені концертні номери, опис і використання предметів бутафорії, ігрового реквізиту, характеру перестановок в оформленні по ходу розвитку дії тощо (Гагін, 1983, с. 37-38).

Четвертий блок – докладний опис в часі та просторі (що? де? коли?) послідовності й особливостей подальшого розвитку дії, від початку до кінця.

Наголосимо на тому, що повністю графічно оформленим режисерський постановочний план можна вважати в тому випадку, коли він містить, крім перерахованого вище:

- перелік використаних художніх творів, історичних, архівних і особистих документів і реліквій героїв заходу, творів мистецтва або їх фрагментів;
- перелік творчих колективів, які брали участь в проведенні заходу, їх назви, П.І.Б. керівників, інших виконавців тощо;
- список офіційних гостей і героїв культурно-мистецького заходу;
- П. І. Б., посада автора, дата написання і затвердження постановочного плану.

Слід зазначити, що у нашому дослідженні ми зосередилися на специфіці культурно-мистецького заходу саме для дітей молодшого шкільного віку, а основним видом діяльності для них є – гра. Саме тому, ігри використовуються майже у всіх дитячих культурно-мистецьких заходах. Вони несуть в собі, як пізнавальний, так і виховний елемент. А головне, успіх дитячого культурно-мистецького заходу, в чималому ступені залежить від уміння режисера продумати роль гри в ньому. Саме тому, режисерсько-постановочний план культурно-мистецького заходу (особливо для дітей молодшого шкільного віку) є творчим процесом, який починається із задуму та визначення основної теми, а закінчується детальним послідовним описом дій, що відбуваються під час проведення культурно-мистецького заходу.

1.3. Специфіка культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку

Відомо, що культурно-мистецькі заходи для дітей молодшого шкільного віку здебільшого проводяться в закладах загальної середньої освіти. Саме тому, вважаємо необхідним висвітлити специфіку культурно-мистецьких заходів для дітей 1-4 класів проаналізувавши план їх проведення на прикладі КУ «Сумська спеціалізована школа I ступеня № 30 «Унікум» Сумської міської ради», адже

зазначений заклад має відмінні умови для виховання у дітей культуро-мистецьких знань і навичок, зокрема в ній присутні безліч цікавих гуртків.

Отже, проаналізувавши план проведення культурно-мистецьких заходів, вважаємо, що представити результати варто за класифікацією дослідника В. Новаторова (1992), який в словнику-довіднику «Культурно-дозвіллева діяльність» виділяє декілька форм культурно-мистецького заходів (с. 28-29), з яких ми розглянемо лише ті, які проводяться для дітей молодшого шкільного віку, зокрема в КУ ССШ №30:

– за змістом – морально-етичні, науково-освітні, літературно-художні, фізкультурно-спортивні тощо. Наведемо приклади з плану: місячник безпеки дорожнього руху «Увага! Діти – на дорозі!»; акція «Подаруй книгу замість квітів»; спортивно-оздоровче свято до Дня фізичної культури і спорту «Джунглі кличуть»; екскурсія до найближчого парку міста; конкурс читців українських віршів «З Україною в серці»; пізнавальна гра «Рекламне агентство «Український дитячий журнал»»; місячник національно-патріотичного виховання; тренінг по роботі з конструктором LEGO «Гра по-новому, навчання по-іншому»; інтелект-шоу «Ерудит»; виховний захід до Дня пам'яті Героїв Крут; квест у шкільній бібліотеці «Козацькому роду немає переводу»; літературна подорож «Школа спілкування»; дослідницький практикум «Історії та легенди (казки) мого рідного краю»;

– за своїм значенням і місцем у загальній системі культурно-дозвіллевої діяльності – ювілейні, святкові, обрядово-подієві, календарні. Прикладами стали: «Свято Вересневого Смайлика та Першого Дзвоника»; свято Букваря; конкурс «Чарівна коса – дівоча краса», присвячений Дню працівників освіти; свято осені «Осінь – золота красуня»; виставка поробок «Новий рік очима дітей»; свято Маланки або Щедрий вечір; свято рідної мови «У житті моїм – одна єдина»; святкове шоу на 8 Березня «Жінка. Весна. Любов.»; свято «Прощавай букварику»; прощай початково школо. Випускний бал; конкурсні змагання «Турнір лицарів» присвячений дню захисника України;

– за домінуванням засобів ідейно-емоційного впливу на аудиторію – музичні, театральні, танцювальні, кіновечора тощо. До них відносяться: гра «Клуб веселих і кмітливих»; флешмоб «Червона стрічка»; конкурс відео презентацій «Мама, тато, я – читаюча сім'я»; конкурс відео презентацій «Вшановуємо пам'ять Кобзаря»; конкурс української пісні «Кришталева нота»; майстерня «Розмалюймо писанку»; конкурсно-розважальна програма «Багатолика Європа» (флешмоб та конкурс малюнків на асфальті);

– за складом учасників – для ветеранів, для дітей, для батьків тощо. Прикладами таких заходів стали: гра «Промінці дружби»; навчальна гра «Це – так, а це – ні»; виставка дитячих поробок «Натхнення»; благодійний концерт «Нарру Мяу для Мурчика»; благодійна ярмарка «Торбинка доброти»; благодійна ярмарка «Травневий щедродар»; виставка «Старий альбом» за матеріалами сімейних архівів з використанням фото та малюнків; родинне свято «Шануй батька й неньку – буде тобі скрізь гладенько»;

– театралізовані культурно-мистецькі заходи. Наведемо приклади означених заходів із плану: театралізована вистава-карнавал «Новий рік крокує по планеті»; театралізоване свято «Здрастуй, шановна пані Масляна!»; урок-вистава «Край ввічливості».

Таким чином, аналіз плану проведення культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку в КУ ССШ №30 показав, що учні 1-4 класів мають величезну можливість не тільки брати в них участь у ролі глядачів, а й проявити свої творчі, інтелектуальні, спортивні, наукові та інші здібності. Саме тому, організація та проведення зазначених вище культурно-мистецьких заходів, зокрема розроблення до них режисерських постановчих планів, є важливим напрямком роботи з дітьми молодшого шкільного віку.

Далі, проаналізувавши план проведення культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку в КУ ССШ №30, варто зазначити, що розроблення режисерських постановчих планів нерозривно пов'язане з вище викладеною інформацією, оскільки воно не може бути здійснено без обрання

одного з культурно-мистецьких заходів, як основи у написанні ідейно-тематичної лінії.

Кожен культурно-мистецький захід є специфічним за своїм змістом, формою написання сценарію, використанню в ньому різних виразних засобів, за складом майбутньої аудиторії тощо. Виходячи із цього зазначимо, що специфіка будь-якого із перелічених вище форм культурно-мистецьких заходів передає знання основ з написання до нього режисерського постановчого плану, а зокрема й самого сценарію. Так, сценарії поділяються на декілька видів, а саме: за способом створення – оригінальний авторський, компіляційний, план-імпровізація; за формою запису – лібретто, літературний, режисерський сценарій. Розглянемо їх детальніше.

Оригінальний авторський сценарій містить принципово нові творчі рішення, не повторюється за формою та змістом, наповнений оригінальністю, фантазією, залишає в пам'яті глядачів глибокий емоційний слід. Він повинен відобразити авторське сприйняття, основний хід задуманого заходу, багато попередньо побачені автором подробиці (Бірюкова, 2008, с. 35).

Компіляційний сценарій є так званим монтажним, складеним із епізодів, текстів; побудованим за допомогою використання відомих сюжетів. Подібний варіант найбільш поширений, користується попитом, але повинен мати певний ступінь авторської індивідуальності та оригінальності думок (Приезжева, 2014, с. 20).

Кандидат педагогічних наук Т. Бірюкова (2008) зазначає, що дуже часто зустрічаються сценарії, які поєднують авторські та компілятивні фрагменти, зокрема: монологи та діалоги ведучих, оригінальні прийоми активізації аудиторії, авторські переходи від одного виду діяльності до іншого, уявлення реального героя, цікавий сюжетний хід тощо (Бірюкова, 2008, с. 35).

Наступним видом сценарію є сценарій-імпровізація, основна режисерська робота яка полягає в підготовці текстів для ведучих культурно-мистецького заходу. Потім визначається коло учасників, які виступають без докладної розробки текстів. Головне місце відводиться імпровізації, невимушеній розмові

з глядачами. Даний варіант також повинен бути наповнений елементами творчості, бути оригінальним, містити несподівані сюрпризи. На ведучого імпровізаційного сценарію лягає велика відповідальність за побудову вечора, стикування окремих епізодів, поєднання театралізованих елементів культурно-мистецького заходу. Ведучий повинен мати спеціальну підготовку, високу кваліфікацію, вміти імпровізувати (Приезжева, 2014, с. 20).

Розглянемо далі ще один вид сценарію культурно-мистецького заходу, а саме лібретто. У цілому лібрето є стислим конспектом розповіді, концентрує в собі основні повороти сюжетної лінії (Шамхалова, 2018, с. 145). Кандидат філологічних наук О. Лаптева (2002) вважає, що лібрето – це не просто дублювання сюжету літературного оригіналу, а набуття нової структури, нової комбінації елементів, використання певних засобів виразності для створення характерів персонажів, розкриття в драматургічній формі внутрішнього сенсу дії. У лібреттному слові полягає задум у цілому.

Більшість науковців у своїх дослідженнях орієнтуються саме на конкретизацію літературного та режисерського сценаріїв. Так, літературний сценарій – це літературний твір, призначене для втілення в дію за допомогою засобів кіномистецтва, телебачення, театру, естради, цирку тощо (Приезжева, 2014, с. 20). Він повинен містити повний, послідовний і конкретний опис сюжету, що складається з розроблених сцен і епізодів, діалогів і розкривати образи героїв. У процесі написання літературного сценарію здійснюється детальна розробка ідейно-художнього задуму і сюжету з описом послідовності сценічної дії, авторськими ремарками, публіцистичним і художнім матеріалом (Анульєва, 2015, с. 6).

У свою чергу режисерський сценарій є авторським творчим задумом, індивідуальним тлумаченням твору, що об'єднує роботу над постановкою вистави з урахуванням всіх учасників: акторів, художників, композиторів, виконавців; безпосереднім результатом поглибленого вивчення режисером літературної основи майбутнього культурно-мистецького заходу (Приезжева, 2014, с. 20). У ньому знаходять своє віддзеркалення також технічні замітки, а

саме: режисерське трактування твору; система виробничо-творчих рішень (кількість об'єктів, розкадрування, розбиття на епізоди, звуко-музичний компонент тощо; техніко-економічні показники, що визначають організацію і фінансування робіт (апаратура, костюми, масовка тощо). Вік аудиторії (у нашому випадку діти молодшого шкільного віку) буде диктувати режисерські ходи та прийоми подачі матеріалу, інтонацію, лексику, які в кожному конкретному заході будуть доречні.

Також існує ще один цікавий поділ сценаріїв, а саме: найпростіший сценарій – відрізняються малою формою, пишуться для різного роду культурно-мистецького заходу. Вони дуже логічні, у них також прописують організацію процесу проведення; ілюстративний сценарій – це синтез інформації і мистецтва, коли в центрі знаходиться головна тема; театралізований сценарій – єдність ідеї, композиції та сюжету (Vidotip, 2019).

Зауважимо, що важливою особливістю написання режисерського постановчого плану до будь-якого культурно-мистецького заходу є всемірне залучення його учасників в дію, тому що активізація аудиторії (особливо дітей молодшого шкільного віку) – одна з відмінних рис культурно-дозвіллевої діяльності. Так, до прийомів активізації відносяться: художні (колективне виконання пісень, танців, речівок, мелодекламації тощо); ігрові (конкурси, рольові ігри, ігри-драматизації тощо); режисерські (колективні виходи, ходи, рапорти, церемоніальні дії, оригінальні мізансцени); журналістські (опитування присутніх, інтерв'ю, бесіди, діалоги, «вільний мікрофон» тощо).

Також встановлено, що підготовка будь-якого культурно-мистецького заходу включає певні етапи: розроблення сценарію та режисерську організацію матеріалу. Виконання усіх цих етапів є досить творчим процесом, який починається із задуму та визначення основної теми, а закінчується детальним послідовним описом дій, що відбуваються під час проведення заходу. Культурно-мистецький захід, організований та проведений за вдало прописаним режисерським постановчим планом, справляє враження ясного і завершеного

цілого, який містить в собі елементи конструкції, побудови, обумовлюючи тим самим композиційну організацію сценарного матеріалу.

Зауважимо, що реалізація кожного культурно-мистецького заходу передбачає використання сукупності прийомів, тобто педагогічно оформлених дій. Так, можна виділити деякі із них, а зокрема ті які застосовуються в роботі з дітьми молодшого шкільного віку: прийом «Естафета», прийом «Взаємодопомога», прийом «Акцент на краще», прийом «Історії про себе», прийом «Спілкуватися за правилами», прийом «Загальна думка», прийом «Рольова маска», прийом «Прогнозування розвитку ситуації», прийом «Імпровізація на вільну тему», прийом «Зустрічні питання», прийом «Вигадай кінець історії», прийом «Мені подобається», прийом «Добрі слова», прийом «Творчість на задану тему», прийом «Кіностудія» та ін. (Молчанова, 2013, с. 112-114).

Отже, можна сказати, що нині різних форм культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку існує достатньо. Кожен із них породжує нові прийоми та напрями роботи, а кожен режисер використовує ті, що відповідають його задуму та індивідуальному стилю. Таким чином, розробити режисерський постановчий план культурно-мистецького заходу є копіткою працею, оскільки він пишеться для конкретного глядача, учасника, тому необхідно враховувати: вік, освіту, соціальне становище, коло культурних інтересів і запитів, особливості місця проведення, матеріальні та технічні можливості тощо. Якщо ж врахувати всі особливості та слідувати правилам жанру і стилю, вловити настрій глядача, то можна створити шедевр.

Висновки до розділу 1

У першому розділі дипломної роботи опрацьовано науково-методичну літературу, на основі якої розглянуто теоретичні складові розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Розкрито стан наукових досліджень щодо розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу та визначено ключові поняття дослідження, зокрема конкретизовано та уточнено терміни «режисерський постановчий план» (створений режисером за певним драматичним твором проєкт майбутнього заходу, фіксація задуму та його оформлення в конкретній послідовності) та «культурно-мистецький захід» (багатожанрові видовища, в яких поєднуються майстерність величезного числа професійних і самодіяльних артистів і колективів). Встановлено, що автор постановчого плану виступає не тільки режисером-постановником, а й займається написанням сценарію заходу, який починається із задуму та визначення основної теми, а закінчується детальним послідовним описом дій, що відбуваються під час проведення культурно-мистецького заходу.

Розглянуто основні складові режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу (зокрема для дітей молодшого шкільного віку). Встановлено, що підготовка культурно-мистецького заходу включає певні етапи: розроблення режисерського постановчого плану та режисерську організацію матеріалу. У свою чергу режисерський постановчий план має власну структуру, зокрема, він складається з наступних основних розділів: режисерського аналізу сценарію; режисерського задуму та режисерської документації.

Обґрунтовано специфіку культурно-мистецьких заходів для дітей молодшого шкільного віку. Розглянуто класифікацію форм культурно-мистецьких заходів, які згруповано наступним чином: за змістом – морально-етичні, науково-освітні, літературно-художні, фізкультурно-спортивні тощо; за своїм значенням і місцем у загальній системі культурно-дозвілдової діяльності – ювілейні, святкові, обрядово-подієві, календарні; за домінуванням засобів ідейно-емоційного впливу на аудиторію – музичні, театральні, танцювальні, кіновечора тощо; за складом учасників – для ветеранів, для дітей, для батьків тощо; театралізовані культурно-мистецькі заходи. Наголошено на тому, що важливою особливістю написання режисерського постановчого плану до будь-якого культурно-мистецького заходу є всемірне залучення його учасників в дію.

Саме тому подано прийоми активізації учасників заходу, а саме: художні (колективне виконання пісень, танців, речівок, мелодекламації тощо); ігрові (конкурси, рольові ігри, ігри-драматизації тощо); режисерські (колективні виходи, ходи, рапорти, церемоніальні дії, оригінальні мізансцени); журналістські (опитування присутніх, інтерв'ю, бесіди, діалоги, «вільний мікрофон» тощо).

Також встановлено, що культурно-мистецький захід, організований та проведений за вдало прописаним режисерським постановчим планом, справляє враження ясного і завершеного цілого, який містить в собі елементи конструкції, побудови, обумовлюючи тим самим композиційну організацію сценарного матеріалу. Саме тому, розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу є копіткою працею, оскільки він пишеться для конкретного глядача, учасника, тому необхідно враховувати: вік, освіту, соціальне становище, коло культурних інтересів і запитів, особливості місця проведення, матеріальні та технічні можливості тощо.

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ЗАХОДУ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

2.1. Режисерський аналіз сценарію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку

Для розроблення режисерського постановочного плану нами був обраний авторський сценарій конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» присвяченої Дню захисників України. Зауважимо, що режисерський аналіз даного сценарію включатиме наступні пункти, а саме: обґрунтування вибору теми, «прив'язка сценарію», літературний і документальний матеріал сценарію, тема, ідея, головний конфлікт, головні епізоди сценарію, композиційна побудова, сценарний хід, жанр, характеристика основних дійових осіб. Розкриємо їх детальніше.

Обґрунтування вибору теми. У всі часи захищати рідну землю було справою честі та гідності мужніх людей, дійсних патріотів своєї країни, святим обов'язком кожного громадянина, і саме це свято, покликане вітати воїнів, які нині стоять на обороні нашої держави, та вшановувати мужність і героїзм тих, хто поклав своє життя в ім'я незалежності й територіальної цілісності України.

Для написання сценарію було обрано такий жанр як конкурсно-розважальна програма. На нашу думку, для цього заходу, найбільш сприятливим буде саме він, оскільки на сьогоднішній день у молоді поряд з патріотичним вихованням потрібно розвивати спортивні навички, витривалість та справжнє загартування.

«Прив'язка» сценарію. Під час написання сценарію здійснювалася професійна та вікова «прив'язка». Професійна – направлена на розширення знань учасників про козаків, їх побут і звичаї; сприяння патріотичному вихованню кожного учасника. Вікова «прив'язка» диктує режисерські ходи та прийоми подачі матеріалу (у нашому випадку це конкурсно-розважальний хід, художні та

ігрові прийоми), інтонацію, лексику, які будуть доречними для дітей молодшого шкільного віку.

Літературний і документальний матеріал сценарію, законодавчі та нормативні документи. У розробці сценарію використовувався літературний та документальний матеріал щодо побуту та звичаїв українських козаків, історичного минулого України, творчого і волелюбного духу наших предків, а також використовувалися законодавчі та нормативні документи для з'ясування передумов виникнення державного свята присвяченого дню захисників України (Методичні рекомендації та довідкові матеріали до Дня захисника України (А. В. Ловягін), Указ Президента України Про День захисника України, Українське козацтво XVI-XVIII ст. у вітчизняній історії (В. О. Щербак), Історія запорізьких козаків (Д. І. Яворницький), Збірник козацьких літописів та ін.). Драматургічна структура сценарію шикувалася методом компіляції.

Тема: вшанування величі, патріотизму, героїзму Збройних Сил України.

Ідея: пробудити почуття відповідальності у наступного покоління, прищеплювати інтерес до героїчного минулого держави і сьогодення.

Головний конфлікт. У моєму сценарії конфлікт відбувається між командами з метою боротьби за першість.

Головні епізоди сценарію (подієвий ряд):

- звучать позивні. На сцену виходить ведучий (Гетьман);
- під козацький марш заходять хлопчики у традиційному вбранні;
- Гетьман знайомить учасників та глядачів зі старшинською радою;
- Гетьман вітає всіх хлопців зі святом;
- конкурс «Як козачата лагідними словами вихвалялися»;
- підводяться підсумки конкурсу «Як козачата лагідними словами вихвалялися»;
- пісня «У нашому серці будуть жити» у виконанні ...;
- на сцені з'являється Гетьман для оголошення інтелектуального конкурсу «Як козачата кмітливість проявляли»;

- старшинська рада оцінює учасників за проведений конкурс;
- конкурс «Як козачата кашу їли»;
- підбиття підсумків за конкурс «Як козачата кашу їли»;
- конкурс «Як козачата розважалися»;
- старшинська рада обирає переможців конкурсу;
- пісня «Українці – ми єдина сім'я» виконує...;
- конкурс «Як козачата товаришам допомагали»;
- підводяться підсумки конкурсу;
- фінальний конкурс «Як козачата силою вихвалялися»;
- підбиття підсумків конкурсу;
- пісня «Моя Україна зі мною» виконує...;
- старшинська рада дякує учасникам та відбувається нагородження учасників змагань;
- Гетьман вітає всіх хлопців зі святом;
- дівчата вітають хлопців зі святом.

Композиційна побудова сценарію:

Експозиція – привітальні слова ведучого (Гетьмана) та зустріч хлопців 4 класу – козачат.

Зав'язка – представлення складу журі (старшинської ради) та розповідь про особливості українського козацтва.

Розвиток дії – проведення конкурсної програми для хлопчиків з метою їх перевірки на сміливість, кмітливість, ввічливість і артистичність. Конкурси: «Як козачата лагідними словами вихвалялися», «Як козачата кмітливість проявляли», «Як козачата кашу їли», «Як козачата розважалися», «Як козачата товаришам допомагали», «Як козачата силою вихвалялися».

Кульмінація – підрахунок балів за пройдення конкурсів та нагородження.

Розв'язка – заключне привітання майбутніх захисників із цим святом.

Сценарний хід. У сценарії застосовувалися такі типи сценарного ходу, а саме: тематичний (музика, пісні, вірші, публіцистичні форми); дієвий (сценічні

дії та вчинки персонажів – козачата кашу їли, козачата розважалися, козачата товаришам допомагали, козачата силою вихвалялися тощо); речовий (використовування легко впізнавані глядачами предмети – миски, ложки, мішок, бинти, канат тощо).

Жанр: конкурсно-розважальна програма.

Характеристика основних дійових осіб.

Ведучий (Гетьман). Ведучий заходу повинен володіти культурою мови, правильною дикцією, грамотністю мови, бездоганим зовнішнім виглядом, такими якостями як винахідливість, розкутість, рішучість, вміння імпровізувати та швидко знаходити виходи зі складних та непередбачуваних ситуацій під час проведення заходу. Ведучий має такий костюм: каптан, пояс, чоботи, шаровари, шапка з суконним верхом, шабля при боці. Завдання ведучого: залучити усіх учасників та запрошених в загальний процес програми, слідкувати за дотриманням регламенту, створювати умови для нормальної роботи старшинської ради та створення умов для нормального проведення конкурсів.

Журі (старшинська рада). Журі мають володіти такими якостями як справедливість, вміння швидко вийти зі складних та непередбачуваних ситуацій, мати хороше почуття гумору, чесність, володіти своєю дикцією та грамотністю мови. Журі одягнені в кунтуш суконний, шовковий пояс, шаровари яскравого кольору. Завдання журі: винесення справедливого, об'єктивного рішення щодо переможців конкурсно-розважальної програми.

Учасники (козачата). Учасники заходу повинні бути стрункі, підтягнуті, із хорошим почуттям гумору хлопчики, з патріотичним почуттям до рідної землі, у них повинна бути взаємоповага один до одного, взаєморозуміння, готові стати в будь-який момент на захист традицій, звичаїв своєї батьківщини. І звичайно ж вони повинні мати акторські навички. Вони одягнені в традиційні костюми козаків це – вишита сорочка, шаровари, козацькі чоботи, каракулева шапка з суконним верхом та пояс. Завдання козачат: створення святкової атмосфери, показ власної сили, спритності, винахідливості та розуму. Боротьба за першість.

2.2. Режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку

Робота режисера над втіленням задуму починається з чітких і конкретних завдань колективу виконавців: художнику, композитору, балетмейстеру, виконавцям, всім, хто безпосередньо допомагатиме режисеру втілювати його задум (Ефімов, 1987, с. 79). Саме тому, в даному розділі постановочного плану висловлюються тільки загальні, але основні моменти майбутнього дійства. Це свого роду презентація майбутнього культурно-мистецького заходу. Розкриємо детальніше складові частини режисерського задуму нашого культурно-мистецького заходу «Ми козачата».

Надзавдання. Переймання козацьких забав та ігор, традиційних видів фізичної культури та спорту з метою гартування козацького духу й тіла; осягнення секретів козацької кухні, здорового способу життя; зміцнення та розвиток дружби між юнаками.

Наскрізна дія. Через конкурсну програму пробудити почуття відповідальності у наступного покоління, прищеплювати інтерес до героїчного минулого держави і сьогодення. Важливо також розширити знання учнів про козаків, їх побут і звичаї; виховувати мужність, сміливість, наполегливість, дисциплінованість й ініціативність на основі національних козацьких традицій; прищеплювати хлопчикам повагу до дівчаток та жінок; розвивати артистичні здібності та фантазію учнів; сприяти патріотичному вихованню кожного учня.

Сценарно-режисерський хід:

- ведучий в образі Гетьмана (козацького ватажка) – проводить захід у відповідному характері та одязі;
- символічні предмети (шабля, традиційне вбрання (шаровари, вишиті сорочки тощо), речі українського побуту (рушники, глечики, глиняні миски тощо));
- традиції (звичаї українського козацтва подані на конкурсній основі);
- музика (фонограми до кожного з епізодів заходу які звучать як лейтмотив), українські пісні;

– запитально-відповідальний хід (у конкурсі «Як козачата кмітливість проявляли»).

Образне рішення:

– емоційно-чуттєве рішення – відчуття козацького духу та усвідомлення його значення для майбутнього української держави;

– пластично-просторове рішення – візуалізація історії українського козацтва;

– тональне рішення – формування, утілювання та утвердження духовності українського козацтва, яке стала гордістю й окрасою, вершиною української національної культури.

Атмосфера заходу: урочиста, розважальна.

Темпо-ритм заходу: жвавий.

Режисерські епізоди.

Епізод 1. «Знайомство». Цей епізод розпочинається з того, що на сцену виходить ведучий, вітає всіх глядачів та учасників із Днем захисника України. Після привітання ведучий знайомить глядачів із журі та командами. Надзавдання: вітання глядачів з таким святом як День захисника України та Днем козацтва. Атмосфера: урочиста. Темпоритм: жвавий.

Епізод. 2 «Як козачата лагідними словами вихвалялися». Ведучий оголошує конкурс під час якого учасники показують свою доблесть. Гравці повинні зібрати букет з лагідних та ніжних слів нашим дівчатам. При цьому за кожне слово отримують бал. Надзавдання: перш ніж стати справжнім козаком потрібно багато чого навчитися. Наприклад, як мати хороші манери, бути ввічливими і бути трішечки артистами. Атмосфера: урочиста, розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 3. «Як козачата кмітливість проявляли». На сцені з'являється ведучий і розповідає глядачам про козаків, які багато мандрували, тому багато знали та оголошує наступний конкурс в якому до участі запрошують учасників, які повинні відповісти на питання. Надзавдання: ввести глядачів у святкову

атмосферу, дізнатися хто має кращі знання та зможе відповісти на будь-яке складне питання. Атмосфера: урочиста, розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 4. Перед учасниками стоять миски, у яких насипано кашу, порівно у кожному. Їхня задача швидше за інших з'їсти цю кашу, але це завдання не просте, адже їм треба спочатку здобути ложку, які заховані у цій залі. Надзавдання: ввести глядачів у святкову атмосферу, дізнатися яка з команд має кращі пошукові та інтуїтивні здібності. Атмосфера: розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 5. «Як козачата розважалися». Ведучий розповідає, що у козаків було багато забав під час яких вони показували свої артистичні здібності та фантазію. Також і учасники повинні показати своїм товаришам витягнуте із мішка завдання, а інші мають відгадати його. Показувати слід без слів, лише за допомогою тіла та обличчя. Приклади завдань: чистка зубів, миття посуду, скачки на конях, катання на ковзанах тощо. Надзавдання: у цьому конкурсі учасники мають проявити свої вміння театрального мистецтва. Атмосфера: розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 6. «Як козачата товаришам допомагали». На сцену виходить ведучий з розповіддю про те, що про козацьку дружбу написано багато легенд, пісень та оповідань. Завжди вони допомагали своїм товаришам і ніколи не залишали їх у біді. Отже і учасники, розбившись на пари, мають за допомогою бинтів на швидкість та якісно перебинтувати товариша. Надзавдання: цей конкурс пропонує глядачам дізнатися, хто з учасників кмітливіший, а журі виявить кращих. Атмосфера: розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 7. «Як козачата силою вихвалялися». Команди змагаються у перетягуванні каната. По-перше треба розбитися на дві команди. Команда переможець отримає найбільшу кількість балів. Надзавдання: виявити команду яка зможе краще показати свої фізичні здібності. Атмосфера: розважальна. Темпоритм: жвавий.

Епізод 8. «Підведення підсумків». Козацька старшина дякує командам за цікавий проведений час та оголошують переможців. Після чого вітають всіх хлопців зі святом та нагороджують гравців. На сцені дівчатка вітають хлопців

чудовими рядками. Надзавдання: підвести підсумки всієї програми, нагородити всіх учасників, відзначити кращу команду і ще раз привітати всіх учасників та глядачів програми. Атмосфера: урочиста. Темпоритм: жвавий.

Художнє рішення заходу. Розроблена світлова партитура конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» вміщує наступні складові: епізод, вид освітлення, репліка на включення, кількість світла (%), колір, репліка на зміну освітлення, джерела освітлення – прожектори, софіти. Декораційне оформлення культурно-мистецького заходу відповідає українському стилю, а саме використання таких предметів побуту як: вишиті рушники, глечики, глиняні миски тощо.

Музично-шумове рішення заходу. У заході використовуватимуться такі музично-пісенні твори, як: «У нашому серці будуть жити» (виконавиця, фонограма), «Українці – ми єдина сім'я» (виконавиця, фонограма), «Моя Україна зі мною» (виконавиця, фонограма), фанфари (фонограма), козацький марш (фонограма), українська інструментальна (фонограма), Дмитро Попічук «Полтавська полька» (фонограма), Яків Орлов «Гопак» (фонограма), О. Коломієць «Полька» (фонограма). Основні відомості про музично-шумове рішення заходу викладені у музично-шумовій партитурі, зокрема: епізоди, назви фонограм, характер подачі, репліки на введення, репліки на виведення, час звучання та номер фонограм.

Далі логіка нашого дослідження потребує подання режисерської документації культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку присвяченого дню захисника України, що ми і зробимо у наступному підрозділі.

2.3. Режисерська документація культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку

Режисерська документація до постановочного плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку фіксує основні елементи задуму та методики організації виконавців і глядачів. Так, складовими частинами

режисерської документації до нашої конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» є: режисерський екземпляр сценарію; монтажний лист; світлова партитура; музично-шумова партитура; виписка на реквізит і бутафорію; виписка на костюми і взуття; ескізи оформлення; ескізи костюмів; ескізи афіші, запрошення, програми; графік роботи над театралізованим заходом; графік випуску заходу. Розкриємо їх детальніше.

Режисерський екземпляр сценарію. Сценарій конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» присвячений дню захисника України. Його мета: розширити знання учнів про козаків, їх побут і звичаї; виховувати мужність, сміливість, наполегливість, дисциплінованість й ініціативність на основі національних козацьких традицій; прищеплювати хлопчикам повагу до дівчаток та жінок; розвивати артистичні здібності та фантазію учнів; сприяти патріотичному вихованню кожного учня. Вид сценарію: за способом створення – компіляційний; за матеріалом покладеним в основу драматургії – тематичний. Вікова категорія учасників: учні 4-х класів. Режисерський екземпляр сценарію подано у додатку А.

Монтажний лист. На основі затвердженого сценарію складається монтажний лист – графічне викладення режисерського плану. Монтажний лист полегшує організаційну роботу режисера, коротко і наочно прописуючи кожен епізод, засоби їх забезпечення та заплановані завдання артистів та працівників культури. Так, у власне розробленому монтажному листі до конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» прописані наступні позиції: епізоди, місто дії, виконавці, текст, фонограма, освітлення, реквізит, оформлення зали (див. дод. Б).

Світлова партитура. Світлова партитура – документ, що містить запис світлового оформлення заходу і призначений для його точного відтворення. Світлова партитура складається у певній послідовності. У ній фіксуються: напрямки світла освітлювальних приладів, кольори вміщених у них фільтрів, номери груп включень, номери світлових програм. У світловій партитурі відбиваються всі моменти сценічної дії, в яких необхідні світлові переходи,

затемнення, словом, всі технічні засоби та прийоми, які дозволяють створити повноцінну частину заходу – художнє світло. Світлова партитура доповнюється світловими плануваннями. Розроблена світлова партитура конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» вміщує наступні складові: епізод, вид освітлення, репліка на включення, кількість світла (%), колір, репліка на зміну освітлення, джерела освітлення (див. дод. В).

Музично-шумова партитура. Музично-шумова партитура є керівним документом, який підказує звукооператору ті моменти під час заходу, коли потрібно включити і коли вимкнути фонограму. Свій задум музичного і шумового оформлення режисер починає практично втілювати в репетиційний період роботи над програмою. На заключному етапі репетиційної роботи, коли всі музичні та шумові номери визначені, тобто встановлені репліки на включення й виключення тощо, звукорежисер складає остаточний варіант музично-шумової партитури заходу. Музично-шумова партитура звіряється з режисерським примірником сценарію, узгоджується з керівником музичної частини та затверджується режисером. Після цього всі зміни та виправлення в партитуру вносяться тільки з дозволу режисера. У музично-шумовій партитурі нашої конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» вказані наступні основні відомості про культурно-мистецький захід, а саме: епізоди, назви фонограм, характер подачі, репліки на введення, репліки на виведення, час звучання та номер фонограм (див. дод. Г).

Виписка на реквізит і бутафорію. Виписка на реквізит і бутафорію – це повний опис усіх необхідних у заході матеріальних обладнань. Виписка на реквізит і бутафорію робиться для тих, хто буде виконувати підбір та виготовлення сценічних елементів, а також для відповідальних за реквізит та бутафорію під час поведення театралізованого заходу. За вказаними виписками реквізитори готують реквізит і обставляють сцену меблями, бутафорією. Необхідно зазначити, що ці виписки (особливо по реквізиторському цеху) мають попередній характер; у процесі репетицій можуть виникнути які-небудь зміни і доповнення. Лише коли намічаються прогінні репетиції, що передують

генеральним, коли захід готов начорно, виписка набуває остаточного вигляду. Існує так званий ігровий реквізит, що необхідний учаснику під час перебування його на сцені (Ратімов, 1969, с. 25-26). Цей реквізит, а також реквізит задалегідь готується за кулісами. Розроблена нами виписка до конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» має такі позиції, зокрема: дійова особа, перелік і опис предметів (на сцені, за сценою, на руки) (див. дод. Д).

Виписка на костюми і взуття. За вказаною випискою костюмер одягає акторів, гримувальний цех готує парики тощо. Режисер надає костюмерам виписку необхідних елементів костюму, вказуючи строки. Зазначимо, що чим ретельніше буде складена виписка, чим краще підготується режисер до проведення заходу (Ратімов, 1969, с. 25-26). Так, у власне для конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» необхідні наступні елементи костюмів та взуття, а саме: дійова особа, елементи костюма і взуття, розмір (див. дод. Ж). *Ескізи костюмів* подано у додатку К.

Ескізи афіші та запрошення. Афіша може бути як стислою так і мати розгорнутий вид. У ній обов'язкові такі відомості, як назва та жанр, короткий зміст, час і місце проведення театралізованого заходу. Також вона може містити інформацію про участь аматорських та професійних колективів, їх регалії та почесні звання. Слід сказати, що афіша не повинна бути дуже складною. Вона повинна бути яскравою, локонічною, може мати у своєму складі фото чи малюнки, виконана на якісному папері, повинна мати добрий дизайн. Безпосередньо всі ці моменти обговорюються зі сценаристом майбутнього заходу (див. дод. Л).

Дуже велике значення має ще один елемент анонсу заходу – це запрошення. Форма його безперечно простіша ніж афіши. Запрошення несе теж інформаційне навантаження як і афіша, але різниця в тому, що перша звернута до всіх, а друга має конкретну адресу. Тому майже всі запрошення починаються зі звернення до того, хто запрошується (прізвище або ім'я та по-батькові) на захід. Особливих правил дизайну виготовлення цієї продукції не існує – це витвір уяви сценариста (див. дод. М).

Графік роботи над заходом. Графік роботи повинен мати стислий план як організаційної так і творчої роботи всього колективу над сценічним втіленням культурно-мистецького заходу. Розроблений графік конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» вміщує наступні складові: дату, зміст роботи та примітки (див. дод. Н).

Графік випуску заходу. Графік випуску складається для того, щоб грамотно та професійно проходив завершальний період роботи над постановкою театралізованого заходу. Головна його мета підготувати дійство для показу глядачеві. У графіку випуску нашої конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» вказані наступні основні відомості, а саме: дата, час, приміщення та зміст роботи (див. дод. П).

Висновки до розділу 2

У другому розділі дипломної роботи опрацьовано практичні складові розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку.

Здійснено режисерський аналіз авторського сценарію конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» присвяченої Дню захисників України. Розкрито наступні складові режисерського аналізу даного сценарію, а саме: обґрунтування вибору теми, «прив'язка сценарію», літературний і документальний матеріал сценарію, тема, ідея, головний конфлікт, головні епізоди сценарію, композиційна побудова, сценарний хід, жанр, характеристика основних дійових осіб.

Обґрунтували режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку. Встановили, що робота режисера над втіленням задуму починається з чітких і конкретних завдань колективу виконавців: художнику, композитору, балетмейстеру, виконавцям, всім, хто безпосередньо допомагатиме режисеру втілювати його задум. Детально розкрили складові частини режисерського задуму нашого культурно-мистецького заходу «Ми козачата», а саме: надзавдання; наскрізну дію; сценарно-режисерський хід;

образне рішення; атмосферу заходу; темпо-ритм заходу; режисерські епізоди; художнє рішення заходу та музично-шумове рішення заходу.

Розробили режисерську документацію до культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку, яка фіксує основні елементи задуму та методики організації виконавців і глядачів. Так, складовими частинами режисерської документації до нашої конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» є: режисерський екземпляр сценарію; монтажний лист; світлова партитура; музично-шумова партитура; виписка на реквізит і бутафорію; виписка на костюми і взуття; ескізи костюмів; ескізи афіші, запрошення, програми; графік роботи над театралізованим заходом; графік випуску заходу.

ВИСНОВКИ

З'ясування теоретичних та практичних складових розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку дає підстави для таких висновків:

1. Опрацьовано науково-методичну літературу, на основі якої розглянуто змістові складові розроблення режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку. Висвітлили стан наукових досліджень та розкрили ключові поняття дослідження, зокрема конкретизовано та уточнено терміни «режисерський постановчий план» (створений режисером за певним драматичним твором проєкт майбутнього заходу, фіксація задуму та його оформлення в конкретній послідовності) та «культурно-мистецький захід» (багатожанрові видовища, в яких поєднуються майстерність величезного числа професійних і самодіяльних артистів і колективів). Встановлено, що розроблення сценарію культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку є творчим процесом, який починається із задуму та визначення основної теми, а закінчується детальним послідовним описом дій, що відбуваються під час проведення культурно-мистецького заходу.

2. Розглянули основні складові режисерського постановчого плану культурно-мистецького заходу (зокрема для дітей молодшого шкільного віку). Встановлено, що підготовка культурно-мистецького заходу включає певні етапи: розроблення режисерського постановчого плану та режисерську організацію матеріалу. У свою чергу режисерський постановчий план має власну структуру, зокрема, він складається з наступних основних розділів: режисерського аналізу сценарію; режисерського задуму та режисерської документації. Подано класифікацію форм культурно-мистецьких заходів, які згруповано наступним чином: за змістом; за своїм значенням і місцем у загальній системі культурно-дозвілдової діяльності; за домінуванням засобів ідейно-емоційного впливу на аудиторію; за складом учасників та театралізовані культурно-мистецькі заходи.

Обґрунтовано використання прийомів активізації учасників заходу, а саме: художні, ігрові, режисерські, та журналістські.

3. Здійснено режисерський аналіз авторського сценарію конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» присвяченої Дню захисників України. Розкрито наступні складові режисерського аналізу даного сценарію, а саме: обґрунтування вибору теми, «прив'язка сценарію» (професійна та вікова «прив'язка»), літературний і документальний матеріал сценарію (матеріал щодо побуту та звичаїв українських козаків, історичного минулого України, творчого і волелюбного духу наших предків), тема (вшанування величі, патріотизму, героїзму Збройних Сил України), ідея (пробудити почуття відповідальності у наступного покоління, прищеплювати інтерес до героїчного минулого держави і сьогодення), головний конфлікт (відбувається між командами з метою боротьби за першість), головні епізоди сценарію (22 епізоди), композиційна побудова (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка), сценарний хід (тематичний, дієвий та речовий типи сценарного ходу), жанр (конкурсно-розважальна програма), характеристика основних дійових осіб (Гетьмана, старшинської ради, козачат).

4. Обґрунтували режисерський задум культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку. Детально розкрили складові частини режисерського задуму нашого культурно-мистецького заходу «Ми козачата», а саме: надзавдання (переймання козацьких забав та ігор, традиційних видів фізичної культури та спорту з метою гартування козацького духу й тіла); наскрізну дію (пробудити почуття відповідальності у наступного покоління, прищеплювати інтерес до героїчного минулого держави і сьогодення); сценарно-режисерський хід (ведучий в образі Гетьмана, символічні предмети, традиції, музика та українські пісні, запитально-відповідальний хід); образне рішення (емоційно-чуттєве, пластично-просторове й тональне рішення); атмосферу заходу (урочиста, розважальна); темпо-ритм заходу (жвавий); режисерські епізоди; художнє рішення заходу (світлова партитура конкурсно-розважальної

програми «Ми козачата» й декораційне оформлення) та музично-шумове рішення заходу (музично-шумова партитура та музично-пісенні твори).

5. Розробили режисерську документацію до культурно-мистецького заходу для дітей молодшого шкільного віку. Так, складовими частинами режисерської документації до нашої конкурсно-розважальної програми «Ми козачата» є: режисерський екземпляр сценарію; монтажний лист (прописані наступні позиції – епізоди, місто дії, виконавці, текст, фонограма, освітлення, реквізит, оформлення зали); світлова партитура (вміщує наступні складові – епізод, вид освітлення, репліка на включення, кількість світла (%), колір, репліка на зміну освітлення, джерела освітлення); музично-шумова партитура (вказані наступні основні відомості – епізоди, назви фонограм, характер подачі, репліки на введення, репліки на виведення, час звучання та номер фонограм); виписка на реквізит і бутафорію (має такі позиції – дійова особа, перелік і опис предметів (на сцені, за сценою, на руки)); виписка на костюми і взуття (подано наступні позиції – дійова особа, елементи костюма і взуття, розмір); ескізи костюмів; ескізи афіші, запрошення, програми; графік роботи над театралізованим заходом (вміщує наступні складові – дату, зміст роботи та примітки); графік випуску заходу (вказані наступні відомості – дата, час, приміщення та зміст роботи).

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми. Подальший науковий пошук може бути спрямований на дослідження й удосконалення особливостей підготовки культурно-мистецького заходу для інших цільових аудиторій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейчук, Н. М. (2005). *Основи професійної майстерності сценариста масових свят*. Барнаул: Изд-во АлтГАКИ.
2. Андрейчук, Н. М. (2008). *Основы профессионального мастерства сценариста массовых праздников*. Барнаул: Изд-во АлтГАКИ.
3. Анульева, О. В. (2015). *Мастерская сценарно-режиссерских технологий для работников библиотек. Методика создания сценариев для массовых мероприятий в библиотеке*. Серов: МБУК «Центральная библиотечная система Серовского городского округа», 4-6.
4. Бирюкова, Т. П. (2008). Особенности сценария культурно-досуговых программ. *Социально-педагогическая работа*, 7 (89), 35-38.
5. Богатирьев, В. О., & Борейко, Г. Д. (2015). *Методичний посібник «Дипломна робота з режисури (Постановочний план вистави)»*. Рівне: РДГУ.
6. Гагин, В. Н. (1983). *Выразительные средства клубной работы*. Москва: Сов. Россия.
7. Ефимов Э.М. *Замысел – фильм – зритель*. – М.: Искусство, 1987.
8. Житницький А.З. *Драматургія масових театралізованих заходів*. Навч. посіб. 2-е видання, перероблене і виправлене. – Х.: Тимченко, 2005.
9. Крипчук, М. В. (2007). *Методичні вказівки до дипломної роботи (створення режисерського постановочного плану театралізованого заходу) для студентів денної та заочної форм навчання спеціалізації «Режисура естради та масових свят»*. Луганськ: Луганськ-Арт.
10. Ловягін, А. В. (2016). *Методичні рекомендації та довідкові матеріали до Дня захисника України: на допомогу клубним працівникам*. Краматорськ: КУК «Донецький обласний учбово-методичний центр культури».
11. Малочевская, И. (2003). *Режиссерская школа Товстоногова*. Санкт-Петербург: С.-Петербург. акад. театр. искусства.
12. Молчанова, А. О. (2013). *Толерантність як ціннісна основа професійної діяльності педагога*. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

13. Новаторов, В. Е. (1992). *Культурно-досуговая деятельность*. Омск: Омич.
14. Плотников, А. В. & Плотникова, Г. Г. (2018). *Теория, методика и организация социально-культурных проектов*. Краснодар: КГУФКСТ.
15. Приезжева, Е. М. (2014). *Анимационный менеджмент в туризме*. Москва: Советский спорт.
16. Ратімов, М. (1969). *Технологія вистави*. Київ: «Мистецтво».
17. Семёнов, А. М. (2014). *Основы драматургии досуга*. Владимир: Изд-во ВлГУ.
18. Студопедия. (2013). *Организация и проведение культурно-массовых мероприятий*. Культурно-массовые мероприятия. Retrieved from https://studopedia.su/16_81168_kulturno-massovie-meropriyatiya.html
19. Сулимов, М. В. (1992). *Режиссер наедине с пьесой*. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургская Государственная Академия Театрального Искусства.
20. Черкашенинов, Л. Ф. (2002). *Вопросы подготовки режиссеров массовых праздников и концертно-зрелищных программ в институтах искусств и культуры*. Барнаул: АГИИК.
21. Чуприна, О. П., & Максимчик, Е. В. (2013). *Организация и проведение культурно-массовых мероприятий*. Минск: Республиканский Дом учащихся и работников учреждений профессионального образования.
22. Шароев, И. Г. (2001). *Методика создания сценария для культурно-досуговой программы*. Москва: Просвещение.
23. Щербак, В. О. (2004). Українське козацтво XVI-XVIII ст. у вітчизняній історії. *Наукові записки*, 27, 28-34.
24. Яворницький, Д. І. (1990). *Історія запорізьких козаків*. Київ: Наукова думка.
25. Vidotip. (2019). *Виды сценариев*. Retrieved from <https://vidotip.com/kultura/vidy-scenariev/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Режисерський екземпляр сценарію

Тема: «Ми козачата» присвячений дню захисника України.

Ідея: пробудити почуття відповідальності у наступного покоління, прищеплювати інтерес до героїчного минулого держави і сьогодення.

Мета: розширити знання учнів про козаків, їх побут і звичаї; виховувати мужність, сміливість, наполегливість, дисциплінованість й ініціативність на основі національних козацьких традицій; прищеплювати хлопчикам повагу до дівчаток та жінок; розвивати артистичні здібності та фантазію учнів; сприяти патріотичному вихованню кожного учня.

Надзавдання: переймання козацьких забав та ігор, традиційних видів фізичної культури та спорту з метою гартування козацького духу й тіла; осягнення секретів козацької кухні, здорового способу життя; зміцнення та розвиток дружби між юнаками.

Жанр: конкурсна програма для хлопчиків молодшого шкільного віку.

Вид сценарію: за способом створення –компіляційний; за матеріалом покладеним в основу драматургії – тематичний.

Вікова категорія учасників: учні 4-х класів.

Обладнання та матеріали: миски з кашею, ложки, картки із питаннями та завданнями, мішок, бинти, канат.

Ведучий: у образі Гетьмана (козацького ватажка) – проводить захід у відповідному характері та одязі.

ХІД СЦЕНАРІЮ

(звучить народна музика)

Гетьман: Сьогодні свято, конкурс нині, сьогодні все козацтво тут, хай в цьому залі радість лине, козацькі ігри всіх нас ждуть. Так поплещемо завзято й зустрічаєм – козачата.

(під козацький марш заходять хлопчики у традиційному вбранні)

Гетьман: Сьогодні вашу силу та спритність, кмітливість та щирий гумор побачить та почує, ретельно оцінять авторитетна старшинська рада, яка буде слідкувати за правилами та порядком проведення козацьких змагань. До складу старшинської ради входять пан бунчужний _____, пан хорунжий _____ та головний писарь пан _____.

(ведучий представляє членів журі)

Гетьман: 14 жовтня – День захисника України! Дідусь, тато, син – це чоловіки. Чоловіки – захисники. Не завжди мирно було на нашій землі. Вороги нападали на наші землі й тоді чоловіки-козаки ставали на захист Батьківщини. Для того щоб захищати свою країну, треба бути розумним, сильним та спритним. А чи готові присутні на нашому святі нащадки славних козаків продемонструвати свою наснагу й хоробрість.

(козачата відповідають або кивають головою)

Гетьман: Сьогодні кожен учасник змагань виборюватиме право називатися козаком. Тож не будемо часу гаяти, а почнемо змагання.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА

Гетьман: Улюбленими розвагами козаків були розваги, де вони могли показати свою доблесть. Але перш ніж стати справжнім козаком вам потрібно багато чого навчитися. Наприклад, як мати хороші манери, бути ввічливими і бути трішечки артистами. Отож перше ваше завдання, ви повинні зібрати букет з лагідних та ніжних слів нашим дівчатам. При цьому за кожне слово ви отримуєте бал.

(Конкурс «Як козачата лагідними словами вихвалялися»)

Пісня «У нашому серці будуть жити».

Гетьман: Козаки багато мандрували, тому багато знали. Наші хлопці – козачата, також багато знають та можуть відповісти на будь-яке складне питання. Отже, не зволікаємо, і на питання відповідаємо.

(Конкурс «Як козачата кмітливість проявляли»)

1. Назвіть третій день тижня. (Середа)
2. Підземна частина рослини. (Корінь)

3. Цілий день вона літає, нектар з квітів збирає. (Бджола)
4. Яких камінців не має в морі? (Сухих)
5. Він має дванадцять місяців. (Рік)
6. Перша книжка школяра. (Буквар)
7. Могутнє дерево, плоди якого полюбляють свині. (Дуб)
8. Приміщення для книг. (Бібліотека)
9. Яким гребінцем не розчешеш голови? (Півнячим)
10. Навчальна година у школі. (Урок)
11. Що буває в порожній кишені? (Дірка)
12. Найвідоміший український танець. (Гопак)
13. Найвідоміша українська страва. (Борщ)
14. Що одягали козаки замість штанів? (Шаровари)
15. Як називалась козацька зачіска? (Оселедець).

Гетьман: Козаки були веселими людьми та любили гарно повечеряти. Гадаю, що і наші козачата мають неабиякий апетит. Перед вами миски, у яких насипано кашу, порівно у кожному. Ваша задача швидше за інших з'їсти цю кашу, але це завдання не просте, адже вам треба спочатку здобути собі ложку, які заховані у цій залі. Отже, поїхали.

(під веселу музику проводимо конкурс «Як козачата кашу їли»)

Гетьман: Каша сили надає, а у нас наступне завдання для вас є. У козаків було багато забав під час яких вони показували свої артистичні здібності та фантазію. Також і ви повинні показати своїм товаришам витягнуте із мішка завдання, а інші мають відгадати його. Показувати слід без слів, лише за допомогою тіла та обличчя. Приклади завдань: чистка зубів, миття посуду, скачки на конях, катання на ковзанах тощо.

(конкурс «Як козачата розважалися»)

Пісня «Українці – ми єдина сім'я».

Гетьман: Про козацьку дружбу написано багато легенд, пісень та оповідань. Завжди вони допомагали своїм товаришам і ніколи не залишали їх у біді. Отже і ви сьогодні, розбившись на пари, маєте за допомогою бинтів на швидкість та якісно перебинтувати товариша.

(під музику проводимо конкурс «Як козачата товаришам допомагали»)

Гетьман: Славні наші козачата! І кмітливі, і артистичні, і вірних товаришів врятували. А щоб мужньо боронити свій народ, козаки повинні також мати силу

в руках. Отож зараз ми позмагаємося у перетягуванні каната. По-перше вам треба розбитися на дві команди. Команда переможець отримає найбільшу кількість балів.

(під музику проводимо конкурс «Як козачата силою вихвалялися»)

Пісня «Моя Україна зі мною».

Гетьман: Дорогі наші хлопці, гадаю сьогодні всі переконалися, ви справжні козачата. Ці змагання – річ почесна, й рада вас оцінить чесно, бачать всі присутні в залі, хто набрав найбільше балів.

(Рада підрахувала бали та вибрала переможців. Відбувається нагородження учасників змагань)

Гетьман: Дорогі наші хлопці! Сміливі і мужні! Сильні і спритні! Розумні і кмітливі! Ніжні і добрі! Люблячі і турботливі! Сьогодні для вас – лиш найтепліші слова! Ми вітаємо майбутніх наших захисників, із цим святом. Бажаємо вам міцного здоров'я, відмінних успіхів у навчанні, бути щасливими і життєрадісними. Наші дівчатка підготували вам вітання і розпочнуть його цими чудовими рядками:

1. Сьогодні раді ми вітати
Всіх хлопчиків із їхнім святом
Бажаєм швидко підростати
І на сторожі миру стати.

2. Бажаєм успіхів в навчанні
І загартовувать себе
Щоб в спорті були не останні
Хай кожен ціль свою знайде.

3. Щоб користь принесли державі,
Коли прийде така пора
Щоб ви здоровими зростали
Бажаєм щастя і добра.

4. Який би шлях ви не обрали
Лишайтеся чесними завжди
Щоб гідність вас не покидала
Не знали горя ви й біди.

Гетьман: Ось і закінчилися змагання. Наші хлопці показали, що вони – гідні нащадки славного козацького роду, справжні козаки. Будьте гідними своїх предків, любіть рідну землю, поважайте свій народ. Успіхів вам, і здоров'я.

Додаток Б
Монтажний лист

№ п/п	Епізод	Місто дії	Виконавці	Текст	Фонограма	Освітлення	Реквізит	Оформлення
1.	Вихід Гетьмана	Урочиста зала	Ведучий заходу	–	Фанфари	Блимає синє-жовте світло	–	Український стиль
2.	Вихід козачат	Урочиста зала	Учасники заходу	зустрічаєм – козачата	козацький марш	Блимає синє-жовте світло	–	Український стиль
3.	Знайомство з журі	Урочиста зала	Гетьман, члени журі	до старшинської ради входять	українська інструментальна	Блимає синє-жовте світло	–	Український стиль
4.	«Як козачата лагідними словами вихвалялися»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	Улюбленими розвагами	–	Жовте світло	Мікрофон	Український стиль
5.	Пісня «У нашому серці будуть жити»	Урочиста зала	Дівчинка	–	Фонограма «У нашому серці будуть жити»	Блимає синє, жовте та червоне світло	Мікрофон	Український стиль
6.	«Як козачата кмітливість проявляли»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	Козаки багато мандрували	–	Жовте світло	Мікрофон	Український стиль
7.	«Як козачата кашу їли»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	Козаки були веселими людьми	Дмитро Попічук «Полтавська полька»	Жовте світло	Тарілки, ложки, каша	Український стиль
8.	«Як козачата розважалися»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	У козаків було багато забав	–	Жовте світло	–	Український стиль
9.	Пісня «Українці – ми єдина сім'я»	Урочиста зала	Дівчинка	–	Фонограма «Українці – ми єдина сім'я»	Блимає синє, жовте та червоне світло	Мікрофон	Український стиль

10.	«Як козачата товаришам допомагали»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	Про козацьку дружбу	Яків Орлов «Гопак»	Жовте світло	Бинти	Український стиль
11.	«Як козачата силою вихвалялися»	Урочиста зала	Гетьман, козачата	Славні наші козачата	О. Коломієць «Полька»	Жовте світло	Канат	Український стиль
12.	Пісня «Моя Україна зі мною»	Урочиста зала	Дівчинка	–	Фонограма «Моя Ук-раїна зі мною»	Блимає синє, жовте та червоне світло	Мікрофон	Український стиль
13.	Нагородження учасників	Урочиста зала	Старшинська рада	Дорогі наші хлопці	Фанфари	Блимає синє-жовте світло	Мікрофон	Український стиль
14.	Дівчата вітають хлопців	Урочиста зала	Дівчата	Сьогодні раді ми вітати	–	Жовте світло	Мікрофон	Український стиль

Додаток В
Світлова партитура

№ п/п	Епізод	Вид освітлення	Репліка на включення	Кількість світла, %	Колір	Репліка на зміну освітлення	Джерела освітлення
1.	Вихід Гетьмана	змішана система	Звук фанфарів	70 %	Блимає синє-жовте світло	Сьогодні свято, конкурс нині	прожектори, софіти
2.	Вихід козачат	змішана система	зустрічасм – козачата	70 %	Блимає синє-жовте світло	Сьогодні вашу силу та спритність	прожектори, софіти
3.	Знайомство з журі	змішана система	До складу старшинської ради	70 %	Блимає синє-жовте світло	14 жовтня – День захисника	прожектори, софіти
4.	«Як козачата лагідними словами вихвалялися»	змішана система	ви отримуєте бал	80 %	Жовте світло	Пісня «У нашому серці	прожектори, софіти
5.	Пісня «У нашому серці будуть жити»	змішана система	Фонограма	60 %	Блимає синє, жовте та червоне світло	Козаки багато мандрували	прожектори, софіти
6.	«Як козачата кмітливість проявляли»	змішана система	і на питання відповідаємо	80 %	Жовте світло	Козаки були веселими	прожектори, софіти
7.	«Як козачата кашу їли»	змішана система	Отже, поїхали	80 %	Жовте світло	Каша сили надає	прожектори, софіти
8.	«Як козачата розважалися»	змішана система	за допомогою тіла та обличчя	80 %	Жовте світло	Пісня «Українці – ми	прожектори, софіти
9.	Пісня «Українці – ми єдина сім'я»	змішана система	Фонограма	60 %	Блимає синє, жовте та червоне світло	Про козацьку дружбу	прожектори, софіти
10.	«Як козачата товаришам допомагали»	змішана система	якісно перебинтувати товариша	80 %	Жовте світло	Славні наші козачата	прожектори, софіти

11.	«Як козачата силою вихвалялися»	змішана система	найбільшу кількість балів	80 %	Жовте світло	Пісня «Моя Україна	прожектори, софіти
12.	Пісня «Моя Україна зі мною»	змішана система	Фонограма	60 %	Блимає синє, жовте та червоне світло	Дорогі наші хлопці	прожектори, софіти
13.	Нагородження учасників	змішана система	хто набрав найбільше балів	70 %	Блимає синє-жовте світло	Дорогі наші хлопці	прожектори, софіти
14.	Дівчата вітають хлопців	змішана система	цими чудовими рядками	80 %	Жовте світло	Ось і закінчилися змагання	прожектори, софіти

Додаток Г

Музично-шумова партитура

№ п/п	Епізод	Назва фонограми	Характер подачі	Репліка на введення	Репліка на виведення	Час звучання	Номер фонограми
1.	Вихід Гетьмана	Фанфари	Піднесений	—	Сьогодні свято, конкурс нині	0:25	Трек 1
2.	Вихід козачат	козацький марш	Святковий	зустрічаєм – козачата	Сьогодні вашу силу	1:48	Трек 2
3.	Знайомство з журі	українська інструментальна	Піднесений	До складу старшинської ради входять	14 жовтня – День захисника	2:06	Трек 3
4.	«Як козачата лагідними словами вихвалялися»	—	—	—	—	—	—
5.	Пісня «У нашому серці будуть жити»	Фонограма «У нашому серці будуть жити»	Емоційна, спокійна	—	Козаки багато мандрували	3:50	Трек 4
6.	«Як козачата кмітливість проявляли»	—	—	—	—	—	—
7.	«Як козачата кашу їли»	Дмитро Попічук «Полтавська полька»	Жвавий	Отже, поїхали	Каша сили надає	2:13	Трек 5
8.	«Як козачата розважались»	—	—	—	—	—	—
9.	Пісня «Українці – ми єдина сім'я»	Фонограма «Українці – ми єдина сім'я»	Емоційно піднесена, спокійна	—	Про козацьку дружбу написано	4:26	Трек 6
10.	«Як козачата товаришам допомагали»	Яків Орлов «Гопак»	Жвавий	якісно перебинтувати товариша	Славні наші козачата	5:32	Трек 7

11.	«Як козачата силою вихвалялися»	О. Коломієць «Полька»	Жвавий	найбільшу кількість балів	–	2:23	Трек 8
12.	Пісня «Моя Україна зі мною»	Фонограма «Моя Україна зі мною»	Емоційно піднесена, спокійна	–	Дорогі наші хлопці	3:28	Трек 9
13.	Нагородження учасників	Фанфари	Святковий	хто набрав найбільше балів	Дорогі наші хлопці	0:25	Трек 10
14.	Дівчата вітають хлопців	–	–	–	–	–	–

Додаток Д
Виписка на реквізит і бутафорію

№ п/п	Дійова особа	Перелік і опис предметів		
		На сцені (залі)	За сценою	На руки
1.	Гетьман (ведучий)	–	–	Планшетка (1 шт.) Шабля (1 шт.)
2.	Козачата (учасники)	Лавка (3 шт.)	Тарілка (10 шт.) Ложка (10 шт.) Каша (10 шт.) Бинт (10 шт.) Канат (1 шт.)	–
3.	Старшинська рада (журі)	Стіл (1 шт.) Стілець (3 шт.) Папери (3 шт.) Ручка (3 шт.) Вода (3 шт.) Склянка (3 шт.)	–	–
4.	Звукорежисер	Стіл (1 шт.) Стілець (1 шт.) Папери (3 шт.) Ручка (3 шт.)	–	–
	Освітлювач	Стіл (1 шт.) Стілець (1 шт.) Папери (3 шт.) Ручка (3 шт.)	–	–

Додаток Ж

Виписка на костюми і взуття

№ п/п	Дійова особа	Елементи костюма і взуття	Розмір
1.	Гетьман (ведучий)	Каптан Пояс Чоботи Шаровари Шапка з суконним верхом	52 - 44 50 -
2.	Старшинська рада (журі) – пан бунчужний	Кунтуш суконний Шовковий пояс Шаровари яскравого кольору Чоботи	50 - 50 42
3.	Старшинська рада (журі) – пан хорунжий	Кунтуш суконний Шовковий пояс Шаровари яскравого кольору Чоботи	50 - 50 43
4.	Старшинська рада (журі) – головний писарь	Кунтуш суконний Шовковий пояс Шаровари яскравого кольору Чоботи	48 - 48 41
5.	Козачата (учасники)	Вишита сорочка (10 шт.) Шаровари (10 шт.) Чоботи (10 шт.) Каракулева шапка з суконним верхом (10 шт.) Пояс (10 шт.)	36 36 37, 36, 38 - -

Додаток К
Ескізи костюмів

Костюм Гетьмана (ведучого)

Костюми старшинської ради

Костюми козачат

Костюми дівчат які вітають хлопців

Додаток Л
Ескіз афіші

Додаток М
Ескіз запрошення

Додаток Н
Графік роботи над заходом

№ п/п	Дата	Зміст роботи	Примітки
1.	24.09.- 25.09.	Формування теми, ідеї свята. Розробка режисерського постановчого плану	1 варіант режисерського постановчого плану
2.	26.09- 28.09	Написання сценарію.	1 варіант сценарію
3.	29.09	Редагування змісту сценарію та режисерського постановчого плану	2 варіант сценарію 2 варіант режисерського постановчого плану
4.	30.09	Читання сценарію, його обговорення.	–
5.	1.10	Розробка афіші та запрошень	–
6.	4.10	Розподіл ролей, читання по ролях.	–
7.	5.10	Пошук музичного оформлення. Робота зі звукооператором.	Підібрати та записати музику та шуми до програми, згідно партитури.
8.	6.10	Робота з освітлювачем.	Підібрати світлове оформлення до програми, згідно партитури.
9.	11.10	Репетиція 1	–
10.	12.10	Репетиція 2	–
11.	13.10	Генеральна репетиція.	Репетиція з реквізитом, бутафорією, звукооператором, освітлювачем та в костюмах.
12.	14.10	Проведення заходу	–

Додаток П
Графік випуску заходу

№ п/п	Дата	Час	Приміщення	Зміст роботи
1.	24.09.- 25.09.	10:00-13:00	Кабінет режисера (сценариста)	Формування теми, ідеї свята. Розробка режисерського постановчого плану
2.	26.09- 28.09	10:00-13:00	Кабінет режисера (сценариста)	Написання сценарію.
3.	29.09	10:00-13:00	Кабінет режисера (сценариста)	Редагування змісту сценарію та режисерського постановчого плану
4.	30.09	10:00-12:00	Кабінет режисера (сценариста)	Читання сценарію, його обговорення.
5.	1.10	10:00-12:00	Кабінет дизайнера	Розробка афіші та запрошень
6.	4.10	10:00-12:00	Кабінет режисера (сценариста)	Розподіл ролей, читання по ролях.
7.	5.10	10:00-12:00	Кабінет звукооператора	Пошук музичного оформлення. Робота зі звукооператором.
8.	6.10	10:00-12:00	Кабінет освітлювача	Робота з освітлювачем.
9.	11.10	11:00-13:00	Урочиста зала	Репетиція 1
10.	12.10	11:00-13:00	Урочиста зала	Репетиція 2
11.	13.10	11:00-13:00	Урочиста зала	Генеральна репетиція.
12.	14.10	11:00-13:00	Урочиста зала	Проведення заходу